

ööd tulid kõik sel aastal Peterburis asetpidavad Keisri, loca liikmed tasve-palee^{*)} veile kirikusse palvele kolo, ja peaaego sel samal aastal läksid mõningad linna inimestest, — sureja Keisri lihtalamad, kes praego Tema rääkest haigusest kuulda olid saanud, — ühe Raasani kiriku preestri juure, palusid teda kiriku ukzed wallali teha, ja kaua, kaua, silmapisarail, palvetasid nendad selle auulise Altari teenriga üheskoos.

Aga Jézanda tahimine oli tema salvitud meest enda juure kutsuda. Se arst, seda õnnis Keiser ise-ärasiku usundusega auustas, lautas öösel sel kaks lootust hoopis, ega wõinud kõrge haige elupüsimisele lühilest aega enam fannitada. Maenitsetud ja ühtlase pörrutatud temal eesiseiswa kurva kohuse-täitmise suuruse läbi, — mis temale sel silmapilgul sedagi neist Keisri uõtavamatest mõne kiireliku walu languse al, kirjutud sõnade läbi meeletuletas, — võitis ta nõuuls surejale täit, tervet tõt awaldada. Süda litsus temal kolo, kui ta wiimist korda alandliku, veile kirjutamise-kambri astus, mis sel puhus ühtlase selle poole maa-ilma walitseja magades-paik oli. Aga misga jutu aluötada? Ruda vilesus-täit sõna wäljauteloa? — Küll tundis tema Keisri hingekangust. Aga temal oli ka teadav, kuda Keiser ennast kogonist häda-ehu ei arvand, surma kogonist veel ni ligival ei uskunud, ebt kül Tema kui krist-

^{*)} Tasve-palee nimetus üks pena keisertlik loss Meerva jõe kaldal, kus Keiser, Peterburi linnas ollis aset peab.

lane muret oli kannud, igal aastal surma waasta valmistatud olla. Arst soorvis, et Keisri hinges mõte püha lauale minemisele iseenesest saaks ärkama. Jutu alustades hakan ta rääkima, kuda Keisri pih-ijsa^{*)}, „üks hää wana tutaw“ tema waasta tulnud. „Jah, tema on üks biglane ja hää mees,“ ütles Keiser; „milal olete teie temaga tutawaiks saanud?“ — „Se oli wäga töösel aastal meile lõigile,“ kostis arst, „fõrgedõnsa Suurwürstina Aleksandra haigewoo-dil. Meie tuletasime meeles seda aega eile Keiserina juures ja jutu läänmisenest wõissen hõlpsalt mõista, „kui wäga fõrge prava soovib, et Teie Temale lubab: „site pih-ijsaga taewa Isalt Teile terwisse varandust paluda.“ Silmapilgul sai Keisrile nüüd täis töödus selges. Tema waatas terase, selge silmaga arsti peale ja küsis siis: „Ütlege mulle, — pean ma siis „surema?“ wiimise sõnoga aga ealt natuke töötes. Kaua ei olnud arstil wõimalik vastust anda. Viimaks, wäriserpa südamega, pisaratate vastahoidmisest peaaego lämmatud, ütles ta foleda sõna wälja. — Rahu paistis silmanäult, rahu oli Keisri hinges. Arst pidas Tema sät: mite üks soon ei kargand, mite üht lööki ei käinud puls karmemast. Esimene korda haiguse algamisenest saadik astus sel silmapilgul mõte ligiseiswa surma tunni peale Tema waimu ette, — ja juba lääris Tema selgest, rahulikust waat-

^{*)} Pih-ijsa nimetus digeusu inimene seda Keisri wanemad, kelle juures ta pihil ja armulauai läib. Keisri pih-ijsa nimi oli Baspanow